

Реферат на тема „Държавно административно устройство на средновековна България”

Изготвила Михаела Иванова Николова 11б клас

Възникване, развитие и устройство на Първата българска държава 681-1018 г.

- 1) Българската средновековна държава от 681 г. до Покръстването на българите

Сключеният през 681 г. мирен договор на Византия с хан Аспарух в науката е приет за начало на българската държава. Създаването на държавното образувание обаче е един дълъг процес и до средата на IX в. България е държава от варварски тип. Като прототип на българската държава стои тази на прабългарите - възприет е прабългарския модел на държавно устройство, както и терминология, като образуванието е дуалистично, състоящо се от прабългарски и славянски племена. Българската държава възниква на територията на Византия и се превръща в защитник и обединител на славянските племена от земите на Балканския полуостров.

А) Социално устройство

Българското общество в началото се състои от две прослойки - многобройно свободно българско селячество и малобройна благородна прабългарска и славянска знат.

Свободните селяни живеят в териториални общини, като в началото преобладава колективната общинска собственост. В последствие се започва процесът на разделяне на селяните от земята (обезземляване), който се нарича феодализация. Тя се задълбочава през IX в., като в следствие на това броят на просяците се увеличава.

Постепенно селячеството започва да губи личната си свобода и попада в крепостна зависимост.

Прабългарската и славянската аристокрация е по-малобройната прослойка. Прабългарската ѝ част се състои от боили и багаини. Първите са по-имотните и имат по-голяма сила в политическо отношение. Багаините съставляват ханската гвардия. С намаляването на войните, аристокрацията се ориентира към земята и се превръща в земеделска.

Славянската аристокрация (славянски князе и родови старейшини) е преди всичко земеделска аристокрация, собственик на значително по-големи владения от обикновените селяни.

Болярското съсловие се разделя на вътрешни (живеят в столицата) и външни (живеят в провинцията) боляри, като и едните и другите притежават административни и военни правомощия.

От IX в. има сведения за 6 Велики боляри.

Съществува и прослойката на робите-военнопленници, но тя не се превръща в значима за българското общество. Робството в България не е развито - робите са могли да се откупват с труд или да бъдат откупувани.

Б) Административно-териториално деление

След създаването на българската държава през 681 г. славянските племена населват предимно южните земи, а прабългарите се заселват в Североизточна България. Между тях съществуват федеративни отношения.

В началото на IX в. при хан Крум страната се разделя на лява част (начело с Кавхан и двама стратези), дясна част (начело с ичиргу-боила и двама стартези) и център. При хан Омуртаг делението е на комитети (начело с комити), жупи (начело с жупани) и общини.

В) Обществено-политическо устройство:

По своята форма на управление българската държава е феодална монархия.